

Residu Zero = Incineració Zero

Declaració de Barcelona, novembre del 2018

Les organitzacions sotasignants reunides a Barcelona en el marc de la Jornada **Residu Zero = Incineració Zero** per demanar un Pla de tancament de les incineradores, l'abandonament de la crema de residus a les fàbriques de ciment i l'aprovació de la Llei Catalana Residu Zero de Prevenció de Residus,

MANIFESTEM:

- A Catalunya els poders econòmics i les administracions continuen impulsant un model de producció caduc, fonamentat en l'obsolescència i el creixement sense límits de l'ús dels recursos naturals i de la generació de residus i emissions. No hi ha una acció de govern orientada a construir un nou model social i de producció que tingui en compte els límits biofísics de la natura i sigui capaç de preservar i restaurar els béns comuns naturals.
- Rebutgem l'ús **publicitari** que fan els poders públics dels conceptes generats per fer realitat la justícia ambiental i social com: "*economia circular*"; "*economia verda*"; "*prevenció de residus i emissions*"; "*Residu Zero*"; "*mitigació del canvi climàtic*"; "*aprofitament dels residus com a recursos*"; "*energia d'origen renovable*" i un llarg etc., ... mentre continuen mantenint l'actual model insostenible. Es vol fer passar gat per llebre!

DEMANEM I ENS COMPROMETEM

Construir un model de producció que preservi la salut pública, el medi ambient i l'aprofitament sostenible dels recursos naturals. És per poder avançar en aquesta línia que demanem la prohibició de qualsevol tipus d'incineració de residus.

1 - **Instem la Generalitat** i l'Àrea Metropolitana de Barcelona a posar en marxa amb caràcter d'urgència un model de gestió de residus basat en l'Estratègia Residu Zero de prevenció i gestió de recursos i no solament com a *marca publicitària*.

2 - **Catalunya no compleix** els objectius de reducció dels Gasos d'Efecte d'Hivernacle i la crema de residus hi contribueix de manera important; **demanem un calendari d'abandonament** de totes les modalitats de tractament de residus de final de canonada.

Aplicar un model de gestió de residus que apel·li la responsabilitat i la participació ciutadana, que descarti l'anonimat, i que faci efectiva la prioritat de la recollida de la brossa orgànica sense materials impropis. I alhora, que faci assumir els costos als responsables de posar els productes al mercat, segons el principi que contempla la normativa comunitària de "Responsabilitat ampliada del productor".

Els resultats assolits per *models de gestió* com Residu Mínim, o *la recollida* porta a porta a molts municipis de Catalunya, mostren el camí a posar en pràctica arreu del país: posar la prevenció de residus, la reutilització i el reciclatge al centre del model.

3 - L'Agència de Residus de la Generalitat (ARC) consolida i amplia la incineració de residus. Els residus portats a abocadors paguen un cànon de 35,60 euros/tona mentre que els destinats a incineració paguen uns 15 euros/tona: s'incentiva fiscalment la crema dels residus.

4 - Els Programes de gestió i d'infraestructures de residus de Catalunya fins el 2020 (PRECAT20-PRINFRECAT20), preveuen portar grans quantitats de residus a plantes d'incineració convencionals i de noves tecnologies. I, el que és més greu, a cremar residus en cimiteres, mòbils, plantes de tractament de purins i altres, autoritzats sota la fórmula de "combustibles derivats de residus" (CDR).

5 - Les accions i el pressupost d'aquests programes prioritzen el tractament de la fracció resta o rebuig i afavoreixen l'abocament i la producció de CDR per a la incineració: les inversions aprovades pel PRECAT20 són d'uns 362 milions d'€; uns 83 milions es destinen a les incineradores existents. Finalment, el **81%** de les inversions són destinades al tractament de la fracció resta, incineradores i abocadors!. Solament el **19%** del pressupost d'inversió es destina a processos directes de prevenció i recuperació material dels residus.

Denunciem enèrgicament aquest incompliment de la prioritat ecològica (fer prevaldre el criteri de precaució i els drets públics com el de la **salut**) i dels principis legals (no es compleix la prioritat de la recuperació de la matèria orgànica sobre la recuperació d'energia que estableix la legislació europea vigent).

6 - Creix la generació de residus i la recollida selectiva s'estanca. Del 2016 al 2017 ha crescut un 3,3% i els darrers tres anys també. **No s'està complint l'objectiu de reduir els residus.**

La mitjana de reciclatge net solament ha arribat al 32% l'any 2017 malgrat que la Directiva de residus exigeix arribar al 50% l'any 2020, i el PRECAT20 al 55%.

7- La incineració i coïncineració de residus produeix compostos químics tòxics

Dioxines i furans, Compostos Orgànics Persistents (COP), metalls pesants, ftalats, gasos d'efecte hivernacle, gasos àcids, partícules superoerfines, i un llarg etc. Un cop alliberats al medi, s'incorporen als organismes vius, les plantes, animals i persones. Aquests compostos químics es bioacumulen i són **causa de danys a la salut** (càncers, disrupcions hormonals, problemes respiratoris, malalties rares, etc.) com ho evidencien un nombre creixent de publicacions científiques en articles publicats en revistes de referència.

La percepció del risc evident ha motivat que els moviments socials i ecologistes demanem estudis epidemiològics de les poblacions properes a les indústries que incineren per conèixer l'afectació real a la salut i poder prendre decisions.

8 - La incineració contribueix al canvi climàtic i és una font d'energia bruta i ineficient.

Al contrari del que diu la indústria, la incineració produeix gasos d'efecte d'hivernacle que incrementen el canvi climàtic.

Els kWh generats en la incineració no són ni es poden considerar com energia renovable. Cap empresa elèctrica de distribució d'energia d'origen renovable té plantes incineradores. Barcelona Energia, l'empresa comercialitzadora municipal, s'ha de desvincular totalment de TERSA, l'empresa que gestiona la incineradora de Barcelona a Sant Adrià, si vol ser una comercialitzadora d'energia renovable.

9 - La incineració és una font de desigualtats, manca de transparència i pràctiques corruptes

Les indústries cimiteres i les incineradores reben subvencions públiques perquè l'estat espanyol els hi ha atorgat elevades quotes de drets d'emissió de CO2 en considerar erròniament

que la crema de residus és “neutre” davant del canvi climàtic. D'aquesta manera se'ls comptabilitzen menys emissions de les reals.

10 - Hi ha alternatives viables

Les estratègies de residu zero demostren que podem obtenir els recursos naturals i els productes d'una manera més eficient i sostenible. La prevenció de residus, la prohibició de productes d'un sol ús, la fiscalitat ambiental a productes i activitats, el consum responsable, la reutilització i el reciclatge són excel·lents aliats en la lluita contra el canvi climàtic i l'estalvi d'energia. Per això:

Demaneu que es posi fi al model de consumisme, la producció de productes d'un sol ús i de productes que incorporen substàncies perilloses.

Demaneu la prohibició dels productes que acaben sent incinerats o abocats, de manera que siguin substituïts i redissenyats per mitjà de la innovació i la recerca.

Demaneu que s'apliqui la *responsabilitat estesa del productor*. Cal evitar la construcció i l'ampliació de noves instal·lacions d'incineració de qualsevol tecnologia; **descartar la crema de CDRS en cimenteres** i plantes de gasificació, i **aprovar un calendari de tancament de les incineradores** actuals.

Demaneu que el govern i les administracions públiques posin en marxa **Residu Zero** com la millor estratègia de gestió de recursos en un planeta amb recursos limitats, tot posant la prevenció de residus, la reutilització i el reciclatge al centre de les seves actuacions.

Demaneu a les autoritats i professionals de la salut pública una major implicació per garantir que s'avantposi el **dret a la salut pública** davant dels interessos d'empreses o la negligència de les administracions incapaces de garantir l'interès públic.

Demaneu urgentment una **Llei Catalana Residu Zero de Prevenció de Residus** que comporti un canvi real de la política industrial encaminada a la producció neta, sense generar residus ni contaminació.

Cridem el poble de Catalunya a defensar el territori, la salut i la seguretat de les persones i mobilitzar-se en contra de tots els projectes i infraestructures que atemptin contra la salut i recordem que una manera de fer-ho també és castigar amb el seu vot els partits que donen suport a la incineració.

Entitats, plataformes, ciutadans i científics signataris.

Barcelona, novembre de 2018